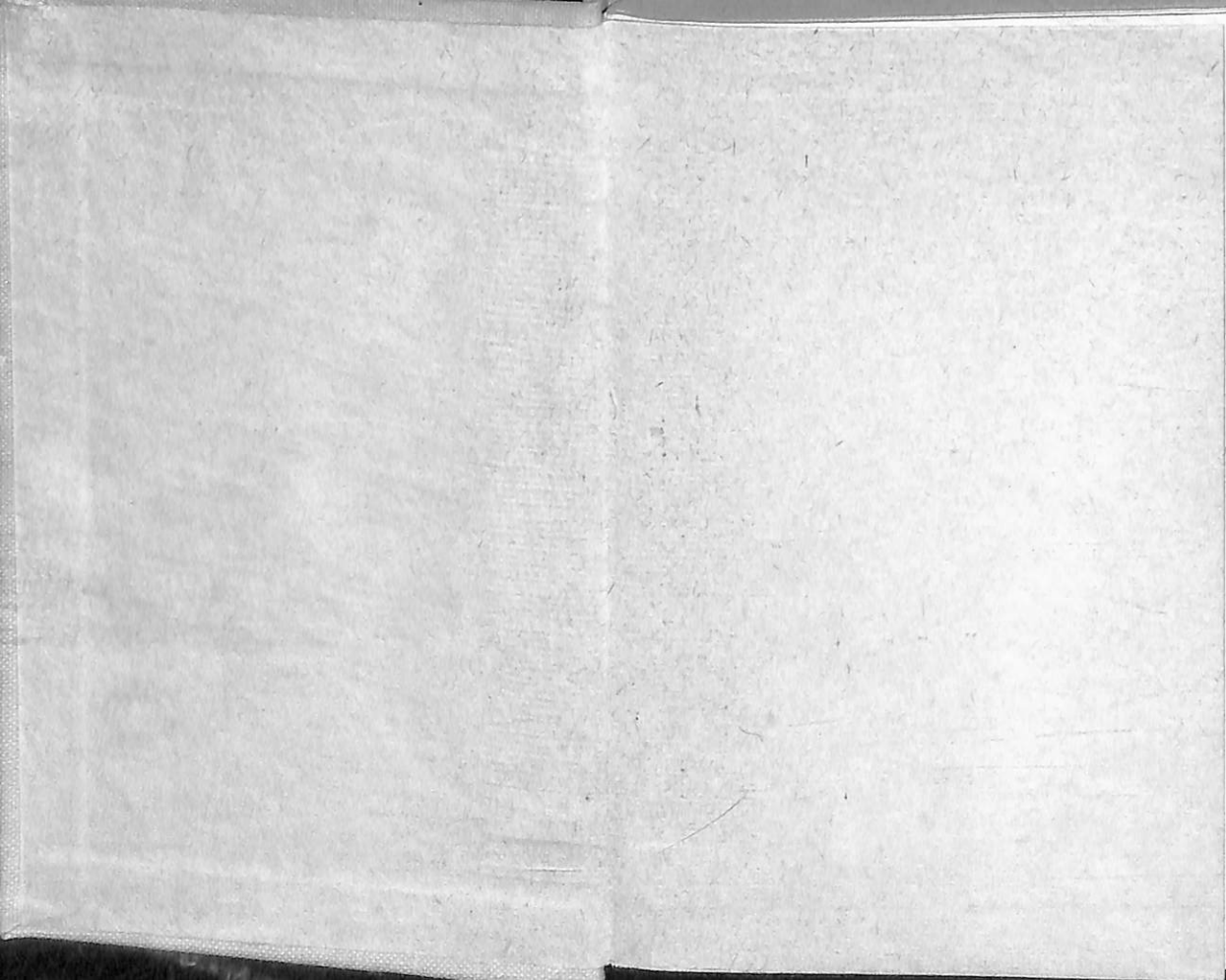

ІЗ ДЖЕРЕЛ УКРАЇНСЬКОЇ ПІСНІ.

ДОБРИЙ ВЕЧІР, ДІВЧИНО!

Приспівки
•
триндички
•
дрібушки
•
коломийки
•
співаночки
•
козачки
•
частушки

Київ — 1968
«Музична Україна»

У
Д57

Ти мого чорнобривого свято...

Тарас Шевченко

Упорядкування та вступна стаття
А. М. Кінька

СПІВОМОВКИ ПРО КОХАННЯ

На Україні здавна побутують прислівки, триндички, дрібушки, коломийки, співаночки, козачки, частушки, які мовляться співом, мелодично декламуються та вигукуються співучим голосом. Коли ж вони мають свої чи запозичені від «довгих» пісень мелодії, то в них також проступають інтонації мовлення. Всі ці невеличкі, найчастіше однострофові, пісні можна об'єднати узагальноючою назвою — співомовки.

Спершу термін «співомовка» закріпився в поезії Степана Руданського та Івана Франка. Їх гуморески-мініатюри за своїми сюжетами й коломийковою будовою близько стоять до фольклору, але тільки поодинокі з них виконуються з мелодіями.

В українській радянській поезії жанри «коротких» пісень успішно розвивають Платон Воронько, Андрій Малишко, Сергій Воскресенко, Валентин Лагода, Пав-

ло Глазовий, Олекса Новицький, Дмитро Білоус та інші. Поет Валентин Лагода, який працював з Державним заслуженим українським народним хором над створенням злободених «коротких» пісень, зазначає: «На прохання Григорія Гурійовича Верьовки я не раз складав для хору наспівні куплети переважно гумористичного змісту, що їх, природно, щоразу називав співаночками, а пізніше — співомовками під баян...» Колективи художньої самодіяльності поширили термін «співомовка» на твори не тільки гумористичні, а й на поетичні мініатюри ліричного та епічного характеру.

Співомовлення властиве творчості всіх народів. А кожний його вид має національні особливості розвитку поетичної основи і мелодики. В той же час, мабуть, ні в одному жанрі не помічасмо такої спорідненості і всебічного взаємозбагачення, як в межах однострофових пісень. На початку двадцятого століття відомий фольклорист В. М. Гнатюк висловив цікаву думку щодо цього: «Російські короткі пісні (названі частушки) зближені, однак, більше з нашими козачками, як із коломийками: вони мають такий самий розмір і складаються деколи так само лише з двох півстихів... але рівночасно

зазначаю, що вважаю їх самостійним витвором...»^{*}

В усній колективній поезії українського народу досить значне місце посідають співомовки про кохання. Найдавніші з них зберігають свої зв'язки із звичасво-обрядовою поезією трудового року. Приміром, у співомовці «Ой дощ іде» використано витончену образність веснянки про козацьку мандрівочку «А вже весна, а вже красна».

Невичерпним джерелом співомовлення є народне весілля з його все новими й новими приспівками, пританцівками, триндичками. Від весільної та жартівливої пісні бере свій початок і найвідоміша в Радянському Союзі співомовка з поетичним зачином «Ой яблучко»:

Ой яблучко,
Саме зерничко,
Прийди сядь коло мене,
Моя сердечко.

Появі багатьох співомовок сприяли танцювальні пісні, які зовні нагадують пісні в'язанки споріднених або зовсім

^{*} Гнатюк В. М. Коломийки. Т. І. «Етнографічний збірник». Т. XVII. Львів, 1906, стор. XX.

різних за змістом і формою строф, підпорядкованих ритму гопака чи козачка. Приспівки до гопака, в якому провідна роль належить чоловікові, сприяли кристалізації однієї з найпоширеніших співомовок:

Очерет й осока,
Чорні брови в козака.
На те мати родила,
Щоб дівчина любила.
У співомовках козачкового походження яскравіше вимальовується образ кмітливої, веселої дівчини:

Кучерява Катерина
Чіплялася до Мартина.
— Ти, Мартине, добродію,
Сватай мене у неділю.
Щедро збагатили образність співомовок і поетичні знахідки «довгих» пісень про кохання:

Ой місяцю, місяцю,
Не світи нікому,
А світи миленькому,
Як іде додому.
З багатьох пісень, як відзначав М. В. Гоголь, «вибиваються такі куплети, що вражають найчарівнішою безза-

* Гоголь Н. В. Собр. соч. в шести томах. Т. VI, М., 1960, стор. 320.

вітністю поезії»*. На це ж свого часу звернув увагу Б. Д. Грінченко: «Існує маса мандрівних куплетів і окремих віршів, які постійно вставляються до пісень найрізноманітнішого змісту»*. Мандрівні «куплети» виявилися зручною, майже готовою формою для поетичної імпровізації за всіма законами цих жанрів. Беручи пісенну строфу, автори співомовок її переосмислюють та вносять необхідні зміни, додатки.

В традиційній «довгій» пісні детальна розповідь насичувалась розгорнутими художніми паралелізмами. У коротких імпровізованих мініатюрах при використанні строф відомих пісень інколи відбувається їх своєрідне скорочення. Постаті героїв співомовок окреслені лише контурно, без помітної деталізації. Так, слово «миленький», «мила» викликає в уяві живий образ, вимальовуючи красу й характер коханої людини. Але цей образ може відтворюватися і за допомогою якоїсь місткої художньої деталі, порівняння чи метафори:

* Грінченко Б. Д. Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях. Т. III. Песни, Чернигов, 1899, стор. XIX—XX.

Подивися ти на мене,
Які в мене очі,
Там і сонечко ясне,
І темрява ночі.

За радянської епохи у кожного трудівника зростає усвідомлення своєї соціальної цінності. Вільна людина, будуючи нове суспільство, на кожному кроці переконується, що вона може звершувати справи історичного значення в усіх сферах життя та побуту. Саме це й сприяє розвиткові співомовок, зокрема про кохання, в яких тонко передано всі найголовніші відтінки цього прекрасного почуття.

Подані в збірникові твори, що в них втілились народні погляди на красу, характер, радість любові, стануть в пригоді молодому поколінню. Адже, як писав знавець людської душі А. С. Макаренко: «Ми мусимо вчитись любити. Ми зобов'язані бути свідомими громадянами в коханні...» *.

Андрій Кінько

ДОБРИЙ ВЕЧІР, ДІВЧИНО!

* Макаренко А. С. О коммунистическом воспитании. М., 1952, стор. 103.

Несла воду по городу —
Коромисло гнеться,
А мій милий, чорнобривий,
Як рибонька в'ється.

Ой у полі край дорожки
Зацвіли волошки;
Тим я тебе полюбила,
Що чорнявий трошки.

Ой ти ж на яру,
А я на ярочку;
Твої брови — на шнуру,
Мої — на шнурочку.

Очерет, осока,
Чорні брови в козака,
А я свої в сажу вмажу,
Козакові переважу.

Як надіну біле плаття
З чорною каймою,
Мені милий, чорнобривий,
Не дає спокою.

Рясний барвіночку,
Стелися низенько;
А ти, милий, чорнобривий,
Присується близенько.

Ой глянь, миленький, у небо
Та на тую висоту,
Через тебе сохну, в'яну,
Через твою красоту.

Ой грай, коли граєш,
Коли чорні брови маєш,
А як такі, як у мене,
Не сідай же біля мене.

Ой піду я до млина
До дубового,
Кликати вечеряти
Чорнобрового.

Вишивала я платочок
Під зеленим дубом,
Вибирала миленького
З кучерявим чубом.

Чорний чуб, чорний чуб
За гору ховається,
А за чорним чубом
Серце розривається.

Ой гай, гай,
Гаю зелененький,
За то тебе полюбила,
Що ти молоденький.

Люблю я медочок,
Він солоденький,
Люблю я хлопчика,
Він молоденький.

Ой піду я до млина,
До дірявого,
Там побачу Василя
Кучерявого.

А мій Ваня кучерявий
У полі волоче,
Дощик піде, росу зробить,
Кучері помоче.

По садочку я ходила
І щипала вишні;
Вибирала мпленського,
В кого губи пишні.

В мене милий чорнобривий,
Кучерява голова,
Яку шапку не надіне,
То велика, то мала.

Що у мене у городі
Виріс жита колосок;
Що у мого миленького,
Як у пташки, голосок.

Ох, ох не дай бог
Та з далеким знаться,
Біле личко, чорні брови —
Не можу розстатсья.

Ой лихо не Петрусь,
Лице біле, чорний вус,
Ой лихо не Петрусь,
Полюбила та й боюсь.

Голубії очі злії,
Карії ласкавії,
А мої сіресенькі —
Завжди веселесенькі!

Я калиноньку ламаю,
На калиноньці мороз;
Хоч сама я не красива,
Зате миленький хорош.

Балабайка синя, синя
Ще й по воді попливла;
Хоч сама я не красива,
Красивого зайняла.

Кому сад, кому сад,
Кому садовина,
Кому милий мій поганий,
Мені як дитина.

Ой ходила понад воду
Та шукала броду,
Не вважала на масток,
Йно на его вроду.

Коби-то ті чорні вічка
Магніту не мали,
То они би собі любка
Так не притягали.

Ой кувала зозулейка
Та на конюшині,
В тебе вічка, милий, чорні,
А у мене сині.

Уже вечір вечоріє,
Уже сонце в крузі,
А мій милий чорнобривий
Пасе бички в лузі.

Коломисць-чорнобривець
Та й коломийочка:
Яка була красна неня,
А ще краща дочка.

Мене мама породила
В stodолі на тоці;
Дала мені очі чорні
Мругати на хлопці.

А як ідеш, любку, на ніч,
Заграти в листочок;
А я вийду, послухаю,
Чи твій голосочок.

Ой любку мій солоденький,
Чом такий сумненький?
Ти повинен шелестіти,
Як гай зелененький.

Ой я собі заспіваю
Голосу тонкого,
Піде голос попід колос
Аж до миленького.

Я гадала, молоденька,
Що то вже зоріло,
А то мого миленького
Личенько яріло.

Коло млина дуб зелений,
В вершку розколотий,
Коли з тобов говорити,
Ротику золотий?

Ой забула «отченаш»,
«Вірую» не вмію,
А як милий заговорить,
Усе розумію.

А я свого миленького
Пізнаю здалека,
Він високий і тоненький
Гнеться, як смерека.

А я свого миленького
Пізнаю, пізнаю.
Як високий, так тоненький,
Як смерека в гаю.

Ой на ставу гуси білі,
Лебідь найбіліший,
Всі легіні дуже красні,
А мій найкрасніший.
Ой у мого миленького
Високий станочок,
Любо мені із миленьким
Піти у таночок.

Летів голуб з полонинки,
Ой летів сивенький,
Мало таких легіників,
Та як мій миленький.
Мало таких легіників,
Ой мало, ой мало,
Якби прийшло рахувати,
На моїм би й стало.

Ой милий, чорнобривий,
На бік зачесався,
Кажуть люди, що поганий,
Мені сподобався.

Єден ладний, другий ладний,
Третій непоганий,
А мій милий межи ними,
Як намальований.

А вже сонце ся спустило
З гори на долину:
Я так того хлопця люблю,
Що трохи не згину.

Ой у полі криниченька,
В цій криниці б'є вода,
Там дівчина, як зірниця,
Чорнобрива, молода.

Ой у полі криниченька,
Там холодная вода,
Там дівчина воду брала
Чорнобрива, молода.

І по той бік гора,
І по цей бік гора,
Проміж тими горами
Ясна зоря.
То не ясна зоря,
То дівчина молода,
Чорнявая, чорнобривая
Галочка моя.

Іди, іди, дрібен дощик,
Іди на капусту;
Викохаю собі косу
Кучеряву й густу.

Тонкая, високая тополя;
Чорнявая дівчина — то моя.
Тонкую, високу зрубаю;
Чорнявую дівчину кохаю.

Бубон, бубон бубонить,
В мене серце болить,
Не так серце і печінка,
Як сподобалась дівчинка.

Ой лопнув обруч
Коло діжечки,
Дівчата мої
Білоніжечки.

Ой я кину кирпичину
Та повище мосту;
Полюбив я дівчину
Маленького росту.

Ой ти мила моя,
Чим ти набілилася?
— Я вчора коров доїла,
Молоком умилася.

Та гадав я, милий брате,
Що то сонце сходить,
А то моя миленькая
По подвір'ю ходить.

Та вийду я та й на город,
На городі сливка,
Мене, ненько, хлопці люблять,
Бо я чорнобривка.

Ой у полі на ланові
Зацвіла пшеничка,
За то мене хлопці люблять,
Що я невеличка.
Ой у полі на ланові
Гречка зелененька,
За то мене хлопці люблять,
Що я молоденька.

Ой чия то дівчинонька,
Чия то, чия то?
Круглоличка, невеличка,
Моя то, моя то!

Очі мої бідненькії,
Біда мені з вами,
Іно вийду за ворота,
Мругаєте самі.

Очі мої чорнобриві,
Бідка мені з вами,
Не хочете почувати
Одну нічку самі.

Ой коб не ти, дівчинонько,
І не твої очі,
Не стояв би мій коничок
Де темної ночі.

Цвітуть в лісі красні зілля,
Де мед бере пчола,
Ой я той мед в губах чую,
Як дівча цілую.

Люби мене, мій миленький,
Люби мене, люби,
Бо у мене стан хороший,
Солоденькі губи.

Ой вечір вечоріс,
Іти би до любки,
Сто раз би ї цілувати
У тоненькі губки.

Ой гадав я, милий брате,
Що то скрипка грає,
А то моя чорнобрива
По саду співає.

Ой попід гай та попід гай,
Ой попід гайочок,
Завів мене до дівчини
Тонкий голосочок.

Черемоше, Черемоше,
Чиста твоя вода,
Ой дівчино з Верховини,
Файна твоя врода.

Білявинко біла, біла,
Рум'яні ти лиці,
Я дивлюся на калинку,—
Не знаю різниці.

Ей ти, дівко молоденька,
Ти дівко із шовку,
Тебе мати породила
На мою головку.

Перекину бадилину
Через бистру воду,
Подивлюся на дівчину
Та й на її вроду.
Там то врода, там то врода,
Хідочок тихенький,
Там то личко, як яблучко,
Як мід солоденький.

Ой косив я очерет
Та осоку дрібну,
Ой любив я дівчиноньку
До себе подібну.
Ой косив я очерет,
Осоку дрібненьку,
Ой любив я дівчиноньку
Високу, тоненьку.

Ой гіллява ліщинонька,
Гіллява, гіллява,
Ой то моя дівчинонька,
Котора білява.

Попід гору високою
Дівча воду несло,
Чи на дівча дивитися,
Чи на коромисло?
Попід гору високою
Несло дівча воду,
Чи на дівча дивитися,
Чи на її вроду?

Хоть би-с писав, малярику,
Усіма барвами,
Не списав би-с мою рибку
З її рум'янцями.

Через яр, через яр
Зелене колосся,
Якби мені полюбить,
Що набік волосся.

Якби в милого грудях
Стеклянії дверці,
Відчинила б, подивилась,
Що в нього на серці.

Якби в мене на грудях
Золотії дверці,
Відчинила б, подивилась,
Що в мене на серці.

Хорошо в ріці купатись,
Коли чистая вода;
Хорошо в того влюбитись,
В кого чистая душа.

Я ходила по садочку
Та й щипала вишні;
Вибирала мильного
Та й собі під мислі.

Несла воду із криниці —
Коромисло гнеться...
Я розсерджусь на милого,
А він засміється.

У садочку на рядочку,
На терночку пав мороз;
Хоч мій милий не красивий,
Так характером хорош.

Що ти, милий, наробив,
Що платочка не даси;
Чи ти мене вірно любиш,
Чи характер узнаєш?

Ой ти, мильний мій,
Де твій розум дівся?
У овечки в голові
У калачик збився.

Якби знала в річці дно,
То я б не купалася;
Якби знала твій характер,
То я б не влюблилася.

Розвивайся, березино,
Розвивайся, дубе,
Ой не знати, котра мол
Дівчинонька буде.

З високої полонини
Ізлетіла сова,
Не про красу любка люблю,
А про чесні слова,
Не про красу його люблю,
Краси у нім мало,
Бо розумно заговорить,
Та й на нього стало.

Туди лози хилилися,
Куди їм похило,
Туди очі дивилися,
Куди серцю мило.

Ой піду я до млина
Та й до рубленого;
Кликати вечеряти
Свого любленого.

А хто вміє погуляти,
Той вміє робити,
А тому ся файно, любо
В очі подивити.

Тешу дуба, тешу дуба,
А дуб ся колише,
А я того хлопця люблю,
Що дрібненько пише.
Тешу дуба, тешу дуба,
А дуб ся хитає,
А я того хлопця люблю,
Що книжку читає.

Я стояла на мосту,
Дивилась у воду,
Вибирала милого
Хорошого роду.
Щоб горілки не пив,
Тютюну не нюхав,
Чужих дівок не любив
І дурнів не слухав.

Я калиноньку ламала —
На калиночці мороз;
Ой що хочте говоріте —
А мій миленький хорош!

Із гонорним легіником
Ніщо говорити,
Обернеться у другий бік
Та стане курити.

Куда піду, туди піду,
Та все гадку маю,
Ой втратила миленького,
Вже го не спіймаю.
А хоть сго та й спіймаю,
То вже не такого,
Прикладаю, не пристас
До серденька мого.

Я волю поникати
На чорта, на чорта,
Як на того легіника,
Що ходить ізгорда.

Ай дубочку зелененький,
Дубочку, дубочку,
Ой зрадливі очі масш,
Файний парубочку.

Коби я ся та й діждала
Свого миленького,
Я би йому не сказала
Словечка терпкого.
Я би йому не сказала,
Я би го любила,
До підпори присилила,
Кропивов жалила.

До підпори присилила,
Запрягала до ярма,
Ори, ори, мій миленький,
Не їж хліба дарма.

Що то мені за зілечко
В лісі — павутиця,
Що то мені за кавалір,
Що, як пес, леститься?
Що то мені за зілечко —
Перекотиполе,
Що то мені за кавалір,
Що бородов коле?

Ой що тото за парубок,
Що так заходився,
А борода, як у цапа,
Сім літ не голився.

Ти си мислиш Івануню,
Що нема над тебе,
А в Бориса свиня лиса
Ще краща від тебе.

Біжить річка млинівочка,
Каміння руйнує —
Тото біда — не парубок,
Що ся гонорує.

Порубав-см яворика
На білі трісочки,
Порозумій, біла дівко,
Мої співаночки.

Я не вмію зарядити,
Господарювати,
Лише вмію полюбити,
Дівча цілувати.

Коли хочеш, дівчинонько,
Щоб тебе любити,
Постав кладку через річку,
Щоби не бродити.

Люблю дрожки за ресорки,
А коня — за висоту;
Умний любить за характер,
А дурний — за красоту.

По дорозі пил да пил,
Та то ж їхав трактором;
Не кохайся у красі,
Вибирай характер.

Не глибокая криниця,
Голуби купаються;
Не завидная дівчина,
Хлопці улюбляються.

Ой на горі зайчики трублять,
Чого мене хлопці не люблять.
Ой дарма та дарма —
З мене ж дівчина гарна.

Ой роздвій се, місяченьку,
На дві половини:
Одна світи миленькому,
А друга — міні!

Ми з Марусею моєю,
Не зішлись характером,
Я ганяюсь за Марусею,
А вона — за трактором.

Ой би тото писарчики
В папір не списали,
Що ми собі за сю нічку
Перещебетали.

Ой коби я крильця мала,
Я би полинула,
Я би своєму миленькому
Воли завернула.
Я би єму завернула,
Коло него сіла,
Та як взяла щебетати —
Всю правду вповіла.

Ой чия ж то хатиночка,
Ой чия ж то білая,
Ой чия ж то дівчиночка
Такая несмілая?

Як їхали ми із гірки,
Поламались ярма;
Туди наші хлопці ходять,
Де дівчата гарні.

Закувала зозулина,
Ей, там коло плота;
Котра дівка справедлива,
Краща від золота.

В два голоси заспіваю,
Два голоси маю,
Один пуцу по діброві,
Другий — по Дунаю.
Один пуцу по діброві
Дівчину шукати,
Другий пуцу по Дунаю
Долю ї гадати.

Та як собі здогадаю,
Що за любку маю,
Такий ходжу веселенький,
Соколом літаю.

А я то дівча люблю,
Що вно звивається,
Жне низенько, тонко стелить,
До мене сміється.

Ой гіллява калинонька,
Гіллява, гіллява,
Огнівався мій миленький,
Що я сухорлява.
Най я буду й сухорлява,
Коли я подобна,
Хоть яка є роботонька,
Я зробити годна.

Та вийду я на город,
На городі грушка,
Мене, ненько, хлопці люблять,
Бо я щебетушка.

Сонце низько, вечір близько,
До милої зайду,
Чей я свою білявочку
Здоровеньку найду.
Коби моя білявочка
Здорова, здорова,
Та була би межі нами
Любая розмова.

Парубочок, як дубочок,
Дівчина тоненька,
Як зійдуться на розмову,
Розмова миленька.

Люби мене, гарний хлопче,
Хоть я невеличка,
Буду тобі щебетати,
Як перепеличка.

Невеличка тота пташка,
Що в гаю щебече,
Незавидна дівчинонька
Мое серце мече.

Ой дівчино, дівчинонько,
Там то-с мені люба,
Пристала-с мі до серденька,
Мов кора до дуба.

А я тото дівча люблю,
Що біле, як гуся,
Воно мене поцілує,
Тільки притулюся.

Ой весела дівчиниця
Весело ся сміє,
За веселов дівчиниць
Само серце мліє.

Веселая дівчинонька
Весело сміється,
Веселої дівчиноньки
Робота береться.

Ой ломлю я пруття, пруття,
Пруттячком городжу,
За то мене хлопці люблять,
Що я гарно ходжу.

Розкушу я горішечок
Надвоє, надвоє,
А ядерцем поділимось,
Рибочко, обоє.
Поділимось горішечком,
Хоть який маленький,
Бо ти мені, рибко, мила,
Я тобі миленький.

Ой дівчино, дівчинонько,
Оченьками блудив,
Бо не знаєш, дівчинонько,
Кого вірно любиш.

Не дивися, парубочку,
Що дівка, як сосна,
Подивися, парубочку,
Чи вийде вна кросна.
Не дивися, парубочку,
Що дівка пещена,
Подивися, парубочку,
Чи піч їй мащена.

Та я їду до білявки,
Що білявка робить,
А білявка серед печі
Кошару городить.

Хвалилася дівчинонька
Перед парубками,
Що буде сі віддавати
З двома подушками.
Не слухайте, парубочки,
Вона одну має,
І тота їй надоїла,—
Комин затикає.

Та парадна відданиця
На печі дрімала,
Сорочину не випрала,
Води ся бояла.

Ой дівчино, дівчинонько,
Личка рум'яного,
Ой як же ти не любиш,
До ти не ходиш.
Ой як же ти не любиш,
До ти не ходиш,
Кой низенькі перелазь,
Мож переступити.

Ой біла дівка, біла,
Чого би не біла,
А вна в полі не робила,
В холодку сиділа.

А я в свої мамуненьки
Іно єдна була,
Косу свою розчесала,—
Всю роботу збула.

Ой мамуню, мамуненько,
А я ваша доньця,
Купіть мені парасольку
Від вітру, від сонця.

Ой на ставі, на ставочку
Водиця леліє,
Та ще моя дівчинонька
Робити не вміє.

Не дивися, легінику,
Що рукавці шиті,
Ай дивися, легінику,
Чи мисочки миті.
Та мисочки попід лавков
Заросли муравков,
А ложечки на полиці
Склали в киселиці.

Ой чого то та Парася
Та заморгалася?
Сім раз річку перебрела,
Та й не вмивалася.
Сім раз річку перебрела,
А на восьмий стала;
Тепер я си нагадала,
Що ся не вмивала.

Ой у лузі на галуззі
Сорока скрекоче,
Чого мамка миски мие?
Бо донька не хоче.

Ой їдь, милий, та не бався,
Бо ти мені сподобався;
А я тебе так жадаю,
През віконце виглядаю.

А вже вечір вечоріє,
Буйний вітер віє,
Мати хату замітає,
Бо дочка не вміє.
Мати сидить, як фіалка,
А дочка, як пава,
А всі горшки не помиті,
Аж зігнила лава.

Ох яблучко,
Саме зерничко;
Ой де ж ти живеш,
Моє сердечко?

Подивися ти на мене,
Які в мене очі,
Там і сонечко ясне,
І темрява ночі.

Ой зозуля закувала
В зеленому гаї;
Покохала я милого,
А милий не знає.

Пішла би я на став прати,
Та не маю дошки,
Кортить мені постояти
Із кожним потрошки.

Ой давно ся поглядаю
На колючу грушку,
Та й на того парубочка
В чорнім капелюшку.

Ой чи то ж ти, вдовин сину,
У меду купався,
Що ти мені, вдовин сину,
Дуже сподобався?

Сорочина памутова
Припала до тіла,
Я би-м тебе, легінику,
Любити хотіла.

Де б з тобою постояти,
Де б з тобою сісти?
Де би тобі, мій миленький,
Всю правду вповісти?

Ой ти роду великого,
А я не малого,
Ой ти любиш жартувати
А я й не од того.

Моя мама жартувала
Та й мені казала:
— Жартуй, доню, не бороню,
Аби-с розум мала.

Ой люблю тя, мій миленький,
Не можу таїти,
Та так мати та не любить
Свої рідні діти.

Та скручу я перевеслю
Вівсьяне, вівсьяне,
Поберімся та любімся,
Молодий Іване.

Ой прийди, любку, прийди
Вечером темненьким,
Та буду ти наповати
Медом солоденьким.

Ой стояла дівчинонька
Під новим острішком
Та вабила козаченька
Волоським горішком:
— Прийди, прийди, козаченьку,
Моє любе серце,
Та дам тобі з волоського
Горішка зеренце.

Ой дрібонька коломийко,
Дрібонька, дрібонька,
Єдна мила, друга любя,
Третя солодонька.

Ой гуляла дівчинонька
Очима, плечима,
Вигуляла козаченька
З чорними очима.

Мене мамка породила,
Намастила медом:
Та мене би хлопці знайшли
Під студеним ледом.

Ой кохана дівчинонько,
Як я тебе кликав,
Через твоє подвір'ячко
Сивим конем їхав.

Стелись, стелись, барвіночку,
Не коренем — листом;
Викликає хлопець дівку
Не голосом — свистом.

Ой летить галка
Через балку;
Вийди, вийди, дівчинонько,
До мене на лавку.

Ой у полі три тополі,
Всередині вишня,
Кликав козак дівчиноньку,
А вона не виїшла.

На дорозі жук, жук
На дорозі чорний;
Подивися, дівчинонько,
Який я моторний.

Ой ти, Галю чорнобрива,
Чом у тебе брови криво?
Ти на мене задивилась,
Тим брівонька ізкривилась!

Ой дівчино, вийди з хати,
Не бійся морозу,
Я під твої білі ноги
Хусточку підложу.

— Чи ти чула, дівчинонько,
Як я тебе кликав,
Як я твоє подвір'ячко
Барвінком обтикав?
— Ой чи чула, чи не чула,
Не обзивалася,
Бо я тебе, мій миленький,
Не сподівалася.

А я траву не рубаю,
Трава ся хилася,
А я кличу дівку в танець,
Дівка ся ховася.

Один вітер дус звідти,
А другий — противно,
Я любити не умію,
А дівчатам дивно.
Не дивуйте, дівчатоенька,
На мене, на мене,
Ще виросте і для мене
Листоенько зелене.

Покочу я перстенину
Напоперек току,
Ой не знав я закохання
Аж до сего року.

Ой косити, сіно гребти —
Тото біда моя,
А дівчата обіймати —
Тото душа моя.

Високая та ялина,
Висока, суката,
Я любити не умію,
Ганять мня дівчата.
Не так тоті дівчатонька,
Та як молодиці,
Ради би мня утопити
У ложці водиці.

Шовком шила, шовком шила,
Золотом рубила,
Задля того козака,
Що вірно любила.

Іде дощ, іде дощ
На білу березу,
А я своєму миленькому
Сорочку мережу.

Коло броду брала воду
Та й не нахилялася,
Полюбила миленького
Та не роздивлялася.

Зроду не купалась —
Люди облили;
Зроду не влюблялась —
Хлопці довели.

Хоч би скоріш вечір,
Хоч би сонечко зайшло;
Хоч би моє серденько
Швиденько прийшло.

Сяк-так до вечора буду жить,
А ввечері мій миленький прибіжить.
А я йому усю правду скажу,
Через що я на вулицю не хожу.

Дощ іде, дощ іде,
Квіти поливає,
Казав милий: прийду рано!
Та й досі немає.

Ой яблучко,
Сама юсечка;
Прийди, сядь коло мене,
Моя душечка.

Прийди, прийди, мій миленький,
Та й стань під віконце!
А я скажу своїй мамі,
Що то сходить сонце!

Звідкіль вітер віє,
Туди я й хилюсь;
Відкіль милий ходить,
Туди я й дивлюсь.

Ой лин та карась
І карасенятко,
Прийди, сядь коло мене,
Моє серденятко.

Як вийду за ворота
Та буду дивиться,
Чи не будуть чорні брови
З горочки котиться.

Ой видно, видно,
У кого дочки —
Утоптані стежки
Через садочки.

Куди мої карі очі,
Туди ж моя думка,
Знялась би я й полетіла,
Як сива голубка.

В'ється голуб над водою,
А зозуля над вербою,
Де ти, милий, забарився,
Я сумую за тобою.

Дош піде, дош піде,
А туман наляже;
Скоро миленький прийде,
Вею правду розкаже.

Очерет лугом гуде,
Сова річкою бреде,
Оцей день мені годиться
Виглядати чорнобривця.

Ти думаєш, мій милий,
Що я тут не плачу,
А я вийду за ворота —
Дорожки не бачу.

Ой чого ж ти не прийшов,
Коли я веліла?
Я всю нічку просиділа,
Серцем проболіла.

Терен, терен, то не хміль.
Прийшов милий та не мій.
Душу мою порива —
Кого люблю, то нема.

Замерзаю, замерзаю
Та все милого чекаю!
Він іде і співа:
— Чи ти, мила, ще жива?!

Ой мій милий за горою,
А я за другою;
Чи ти милий так за мною,
Як я за тобою?

Милий мій, милий мій,
Червона калина,
Як я тебе не побачу,
Плачу, як дитина.

Як я тебе не побачу,
Разів сорок на день плачу;
Я так плачу за тобою,
Як за рідною сестрою.

Якби я, якби я
Соловейком була,
У милого на криличку
Собі гніздечко звила.

І не спиться, й не лежитьсья,
І сон мене не бере,
Пішла б же я до милого,
Та не знаю де живе.

Ходить милий по горі,
А я під горою;
Чи ти скучив так за мною,
Як я за тобою?

Ой у полі жито
Стелеться низенько,
Добре тому жити,
Як любов близенько.

Якби знала, не ламала
Зеленого гаю;
Якби знала, не любила
З далекого краю.

Ой як важко із далеким,
Із далеким знаться!
Один вечір не побачу —
Не могу дожdatься!

Як же його не любить,
Як же не вважати —
Йому дальня дорожка —
Ходить проваджати.

Вийшов місяць із-за хмари
Та й швиденько він зайшов...
Заболіло моє серце —
Чогось милий не прийшов.

Попід бором стежечка;
Нема мого сердечка.
Кличу-кличу, не чує...
Нехай здоров ночує.

Ой хмариться, ой туманиться,
Хмари низько ходять;
Чи до тебе, мій миленький,
Слова не доходять?!

Ой тучиться, ой хмариться,
Низько хмари ходять;
Чи до тебе, мій миленький,
Листи не доходять?
Хоч доходять, не доходять,
Я їх не читаю,
А про тебе, моє серце,
И так не забуваю.

Ой ви, пташки-сизокрилки,
Не літайте вище всіх,
Бо я й сама добре знаю,
Що мій милий дальше всіх.

Я сиділа над вікном,
Іла кашу з молоком;
Побачила милого —
Взяла ложку кинула.

Несла воду по городу —
Коромисло гнеться;
А мій милий у віконця,
Як рибонька в'ється.

Ой на шахті була,
Вугілля я терла,
Не бачила Василя,
Трохи я не вмерла.

Ввійшла дівчина по воду,
Спустила відерце;
Побачила миленького,
Забилось серце.

Через сад ішла —
Озпиралася,
Надиграла Василя —
Засміялася.

Ой вийду я на гору,
Там зілля синеньке;
Оглянуся сюди-туди,
Вже іде мильний.

Покотилась зірка з неба
Прямо в озеречко;
Я думала чужий іде,—
То ж моє сердечко.

Ой упала зірка з неба
Прямо на платочок;
Не бачила мильного,
Чула голосочок.

Ой іду, ой іду —
Ніжки нагинаються.
Стоїть милий у воротах,
Мене дожидається.

Не сіяла, не орала —
Сама гречка родить.
Не любила, не кохала —
Сам до мене ходить.

Ти не стій під вікном,
А йди прямо в хату,
А я тобі розкажу
Як рідному брату.
Ти не стій під вікном,
А йди прямо в сінці,
А я тобі розкажу,
Що в мене на серці.

Хорошо в лісі гулять,
Тільки дуже боязно.
Хорошо з хлопцем сидіть,
Тільки дуже совісно.

Не носила шаль пухову,
Не носила, берегла.
Ох! На свого миленького
Надивитись не могла.

Люблю тее жито жати,
Которе ламається;
Люблю того козаченька,
Який обнімається.

Ой видно, видно,
Хто кого любить,
Сяде близенько
Та й приголубить.
Ой видно, видно,
Хто з ким гуляє,
Сяде близенько
Та й пригортає.

Повернись, повернись
Усіма боками,
Усміхнись, усміхнись
Своїми устами.

Ой ти серце, ой ти щире,
І чого ти все болиш?
Козаченьку молоденький,
І чого ти все мовчиш?

Очерет густий —
Вітер не продує,
А що в мене за коханий,
Що не поцілує.

Що в городі бузина
Суха, листу нема;
Не цілуй, не милуй —
В тебе хисту нема.

Понад садом я ішла,
Ягідка висіла;
Мене милій цілував,
Я його не сміла!

Зайшло сонце за віконце,
За сад-виноград,
Цілюються, милуються,
Хто ж кому рад!

Через річеньку,
Через дунайку,
Проводжав милій
З балалайкою.
Через річеньку,
Через биструю
Подай рученьку —
Я поцілую.

Вітер віс, вітер віс,
Віконниці цокотять,
Пишесенькі губенятка
Цілуватися хотять.

Ой я рибку варила,
Та не доливала,
Та я милого любила,
А не цілувала.
Буду рибку варити,
Буду доливати,
Буду милого любити,
Буду цілувати.

У мого миленького
Русая головка;
Я за те його люблю,
Що цілує ловко.

Мою білу хустину
Дрібний дощик намочив,
Я не вміла цілуватись,
Мене милий навчив.

Де ми з миленьким стояли,
Сніг розтаяв до землі;
Де ми з милим цілувались,
Там цвіточки розцвіли.

Коло млина, коло броду
Два голуби пили воду.
Вони пили, вуркотіли,
Ізникли й полетіли.

Ой ти милий мій,
Хорош корольочок,
Нічого мені не треба —
Поцілуй разочок!

У тебе й у мене
Карії очі,
Не дають спати
До полуночі.

Ой місяцю, місяцю,
Не світи нікому,
А світи миленькому,
Як іде додому.

Ой варила мама рибу
Та й не приперчила,
Ой любила мама хлопців
Та й мене навчила.

Дають їсти, дають пити
Всячини доволі,
А честі нам ніхто не дасть,
Як ми не мам свої.

Як музика ладно грає,
Пусти мене, нене,
Бо мій любко не танцює,
Чекає на мене.

Пусти, пусти, моя мати,
Я не забавлюся,
Но з хлопцями погуляю,
Додому вернуся.

Іди, донько, до церковці,
Бо всі дзвони дзвонять.
— Не піду я, моя мамцю,
Бо мі ноги болять.
Іди, донько, до коршмоньки,
Там музика грає!
— Дай мі, мамцю, чоботята,
Я пошкutilьгаю.

Як гуцула не любити,
Коли гуцул грає,
На сопівці, на флюярі,
Й на трембіті знає.

Ой копала бараболою,
Сипала на купку;
А я того хлопця люблю,
Що грає на дудку.

Сопілочка-вербівочка
Жалібненько грає,
Та без ножа, без тарелі
Серденько виймає.

Сопілочка-вербівочка,
Яворове денце,
Не сопілка тото грає —
Миленького серце.

Та як собі нагадаю
Та й за миленького,
Тоді мені не давайте
Меду солодкого!

Там пасуться бережками
Овечки біленькі,
А овчарик собі грас
Пісеньки гарненькі.
Та як почне в яворову
Пицалочку грати,
Йому гори, ліс, долина
Стануть примовляти.

Ой заспівай, защебечи
Ти, пташку сивенький,
Та заспівай на той голос,
Що співав миленький.

Ой не літай, воробелю,
Попід білу стелю,
Не пороши, воробелю,
Милому вечерю.

На солодкій ябліночці
Солодкий цвіточок,
Ми ся з любком полюбили
Од малих діточок.

Треба вікна повтирати
Навколо, навколо.
Треба знати, що сказати,
Як прийде Микола.

Ой коби я любка мала,
Любка Николика,
То я би ся не бояла,
Що зима велика.

Ой ізійшов місяченько,
Ой коби ще сонце,
Коби прийшов мій миленький,
Заграв під віконце.

Через гору воду несла,
Через поле ішла,
Хустинков ся накривала,
Аби була пишна.
Хустинков ся накривала,
Аби не згоріла,
Молочком ся обливала,
Щоби була біла.

Серце моє веселиться,
А душа радує,
Ой що моє солодятко
Хороше танцює.

Я квасолі посадила,
Горох потичила,
Тепер би-м сі погуляла,
Бо-м вже відпочила.

Та із тої керииченьки
Цяпоче, цяпоче,
Молодого і гарного
Любити ся хоче.

Ой не сумуй, мій миленький,
Не сумуй, не сумуй,
Коло тебе біле личко,
Обнімай та цілуй.
Ой цілуй, мій миленький,
Чому не цілуєш?
Буде другий цілувати,
А ти пошкодуєш!

Ой курочка, чубаточка,
Отдай мені крильця!
Полетіла б одвідала
Свого чорнобривця.

Ой коби я була знала
Миленького гадку,
Я би була положила
Через річку кладку.
Я кладочку положила,
Поручечко дала,
Та щоби ся під миленьким
Лавка не схитала.

Ой того я хлопця люблю,
Ой того, ой того,
Що синенька каливенька
І гудзиків много.

Іде дощ, іде дощ,
По дорозі слизько,
Треба дбати, щоби мати
Каваліра близько.

Ой пусти ня, моя мамко,
Та на вечорниці,
Бо там милий чорнобривий
Плете рукавиці.

Вечернички при долиниці,
Пусти мене, нене,
Бо там хлопець чорнобривий
Чекає на мене.

Ой пусти ня, моя мамко,
Та й на субіточку,
Бо там милий чорнобривий
Грає в сопілочку.

А хоть же я невеличка,
Але я Параска,
Тоді любка поцілую,
Коли моя ласка.

Ой раз любко так посинів,
Як той синій дзбанок,
Бо хвалився по всім селі,
Що він мій коханок.

Самам собі, мамко, винна,
Що любка не маю,
Коли вечір вечоріє,
Я спати лягаю.

Ой мамко солоденька,
Мене болить серце,
Не хоче мі затесати
Любка веретенце.

Ой коби я крильця мала,
Я би полинула,
Я би своєму вівчареві
Вівці завернула!
Ой коби я крильця мала
Тоті воробцеві,
Я би вівці привернула
Своєму молодцеві.

Стоїть дівка коло танцю,
Голова біліє,
Як погляне на парубка,
Аж мало не мліє.

За Загір'ю зазоріло,
Над потоком ясно,
Ой ніхто так не танцює,
Як мій милий, красно.

Черевички невеличкі,
Ноженька маленька,
Танцюй, танцюй, дівчинонько,
Поки молоденька.

Ей, горіла полонина,
Горіла, горіла;
Так молода танцювала,
Аж ся розболіла!

Не бери мене, миленький,
У перший таночок,
Коби люди не казали,
Що мій коханочок.
Бери мене, мій миленький,
У другий і в третій,
Коби люди говорили,
Що ти мій далекий.

Яка ж тото вода чиста,
Що на морі грас,
Яка ж тото дівка мила,
Що гарно гуляє.

Як заграс коломийка,
Варто погуляти,
Чорнобриву дівчиноньку
Кругом обертати.

Ой дрібуча коломийка,
Дрібуча, дрібуча;
Ой то мі ся сподобала
Дівчина робуча.

Як я тоту коломийку
Зачую, зачую,
Киселицю висербаю,
В горщичку танцюю.

Ой гаю мій зелененький,
Ой гаю, мій гаю,
Мають дівки кавалірів,
Тільки я не маю.
Ой гаю мій зелененький,
Буду тя рубати,
Мають дівки кавалірів,
То й я буду мати.

Вже корови подоїла,
Телята загнала,
Сама пішла на музики —
Добре погуляла.

Увесь тиждень була хвора,
Бо робота була,
А в неділю подужала,
Бо музику вчула.

Сію, сію я муку
Та й не запилюся;
А в милого чорні брови,
Я й не надивлюся.

Куди вітер не повіс,
Туди я хилюся;
Куди милий мій поїде,
Туди я дивлюся.

Молотарка молотила,
А віялка віяла;
Я милому говорила,
Що сьогодні діяла.

Ой ти місяць золотий,
Зайди за комору,
А я з своїм миленьким
Стану поговорю.

А я бачив, бачив,
Як ти волів гнала,
Тим я тебе не зайняв,
Що мати стояла.

Віють вітри, віють буйні,
Аж дерево гнеться;
Не зна батько, не зна мати,
За ким серце б'ється.

Ой ненько моя,
Полюбила коваля.
Я до печі, він — за плечі:
— Чепурушко моя!

Піду в сад, зірву мак,
Скажу — вітер похилив;
Я ізроду не забуду,
Що ти, милий, говорив!

Світив місяць на годину,
Години немає;
Сказав милий, прийду рано
Та й досі немає.

Ой піду я низом, низом,
Загачена гребля хмизом,
А я схочу — розгачу,
Кого люблю — побачу.

Скільки зірочок на небі,
А одна ясніша всіх,
Скільки хлопців є на світі,
А один найкращий всіх.

Я носила біле плаття,
Не носила — берегла;
Я з тобою, мій миленький,
Нагулятись не могла!

Летить голуб через море,
До води не тулиться;
Як мій милий коло мене,
Нащо мені вулиця.

Чорна, чорна доріженька
Біла того саду.
Я всіх хлопців обійду,
Біля свого сяду.

Зав'язу я білу хустку,
Ти, подружко, розв'язи.
Твій брат мене вірно любить,
Тільки дома не кажи.

Нема в саду солов'я,
Нема щебетання;
Нема мого миленького —
Мені не гуляння.

Куди вітер не повіс,
Туди й човник попливе,
А я сяду та й поїду,
Де коханнячко живе!

Розраили, розсудили,
Щоб ми в парі не ходили,
А ми в парі ходить будем
І друг друга любить будем.

Нащо мені та полова,
Як зерна немає;
Нащо мені чужі хлопці,
Як мого немає.

Я калиноньку ламала,
Дивилась у воду,
Кого дуже я любила —
Не забуду зроду!

Вийшов місяць із-за хмари
Та й швиденько він зайшов...
Заболіло моє серце —
Чогось милий не прийшов.

Ой дівчино, шумить гай,
Кого любиш — забувай.
Нехай шумить ще й гуде,
Кого люблю мій буде.

Не діждуться воріженьки,
Щоб нас розлучити.
Нехай краще вчаться люди,
Як треба любити.

Похилився дуб на дуба,
Гіллям на долину;
Лише тебе, любцю, люблю,
Як мати дитину.

Не знаєш, козаченьку,
Як тебе кохаю,
Через тебе вдень роботи,
Вночі сну не маю.

Недалеко любка маю,
Лише через межу,
Як го днину не зобачу,
То тиждень відлежу.

Не виділа-м миленького,
Та як у вівторок,
А мені сі, мамко, здає,
Що вже неділь сорок.
— Ой не сорок, моя доноу,
Не сорок, не сорок,
Учора був понеділок,
А нині — вівторок.

Ой не літай, сивий птаху,
Та й ти, сивий орле,
А хто ж мене, молоденьку,
До серця пригорне?
Ні щирості, ні мплості,
Ні пожалування,
Чорним очкам нема спання,
Ніжкам спочивання.

А я іду вуличками,
Каміннячко лічу,
Думаючи за любочком,
Де я його стрічу.

А як мене поцілував
Той хлопець Микола,
То так мені на серденьку,
Як медом довкола.

Ой кучері, моя мамко,
Кучері, кучері,
Мене любко поцілує,
Не треба й вечері.

Ей, ляжу, мамко, спати,
Та мені не спиться,
Я маленько придрімаю —
Мені любко сниться.

Якби мені криляточки,
Якби мені гострі;
Знялась би я, полетіла
До милого в гості.

Якби в мене криленятка,
Якби в мене білі;
Я б летіла до милого
Кожної неділі.

Болить моя головонька,
Як вечір настане,
Прийди, прийди, мій миленький,
Може перестане.

Ой попід гай зелененький
Теплий вітер віє,
Як мі милий обіймає,
Аж серденько мліє.

Шануй, синку, здоров'ячко,
Чому не шануєш?
Тото личко помарніло,
За ким ти бануєш?

У неділю ба й раненько
Я косички рвала,
А ідучи дорогою,
Любка виглядала.

Ой того я хлопця люблю,
Ой то моя душка,
Що червона китайочка
Коло капелюшка.

Ей, тече, мамко, вода,
Понад воду хожу,
Тебе, любку, твердо люблю,
Другого — не можу!

Ой піду я у садочок,
Вирву сі листочок
Та закрию, та застелю
Милого слідочок,
Щоби вітер не розвіяв,
Щоб роса не впала,
А щоб миленького
Друга не кохала.

Моя хата новим пита,
А стіноньки білі,
Прийди, прийди, мій миленький,
Кожної неділі.

Ой засвіти, місяченьку,
Тими долинами,
Куди їде мій миленький
На ніч із волами.
А як їдеш, любку, на ніч,
Загрась в сопілку,
А я вийду, послухаю,
Чи ти там, сокілку.

Який тиждень невеличкий,
Тяжко перебути,
Коби борше до неділі,
Коби з милим бути.

Ой люблю я свою милу,
Аякже, аякже,
Із вечора поцілую,
В опівночі так же.
Із вечора поцілую,
Щоби добре спала,
В опівночі поцілую,
Щоби рано встала.

Чи ти мене, любку, любиш,
Чи мені здається,
Що вже мене через тебе
І сон не береться?

Ой не спали чорні очі,
Не спали, не спали,
Все сиділи на порозі,
Милого чекали.

Сідай, любку, коло мене,
Говори до мене,
О най же я подумаю,
Чи любиш ти мене.

Ой місяцю-перекрою,
Не світи нікому,
Тільки мому миленькому,
Як іде додому.

І сюда і туди
Розлилася вода,
Якби знала, де мій милий,
Полетіла б туди.

Моя люба, дівчинонько,
З оріха зеренце,
Та хто тебе за рученьку,
Той мене за серце.

Я до теї далекої
Яблучко покочу,
А до цеї близенької
Та й сам перескочу.

Ой гоп на льоду,
Хоч і слизько — поїду,
Та й до тої дівчини,
Що хороша на виду.

Як запалю сирі дрова
Та й поллю водою,
А сам піду до дівчини
Поза слободою.

Пливе човен, води повен —
Та все: хлюп, хлюп;
Іде козак до дівчини —
Та все: туп, туп!

Як піду до двора,
Сяду на дубочок;
Подай, подай, моя мила,
Хоч раз голосочок.

Як возьму я балабайку,
Через гори ла-та-та,
Ой там моє серденьтко
Давно мене вигляда.

Якби мені не тини,
Ще й не перетинки,
Ходив би я до дівчини,
Ще й до Катеринки.

Ой чия це хатина
Замітається;
Ой чия це дівчина
Заплітається?

Ой ти, дівчино,
Горда та пишна,
Чом ти до мене
Вчора не вийшла?

Побреду я побреду
По коліна у воду;
Та до тої дівчини,
Що хороша на виду.

Навчили ня мама жати,
А тато косити,
Коби було ще навчили
Дівчата любити!

Мене мати породила
В середу до днини,
А я взувся в постолята —
Гайда до дівчини!

Ой дівчино, дівчинонько,
Личка рум'яного.
Та як тебе не любити,
Коли-с годна того.

Я калину гну в долину,
А калина гнеться;
Дай мі, любцю, води пити,
Бо серце займеться.

Ой ви, гори високії,
Спустіться низенько,
Щоби мені до милої
Ходити близенько.

Ей, гуцул ся легко вбує,
Легко му ходити,
Любко моя солоденька,
Лиш би тя любити.

Ой ти, рутко, рости прудко,
Маю ті утяти,
А ти, дівча, рости скорше,
Маю ті узяти.
Ой ти, рутко, рости прудко,
Най я замаюся,
А ти, хлопче, рости скорше,
Най я віддаюся.

Ой що мені з того, з того,
Що музика грає,
Коли мої дівчиноньки
Мама не пускає?

Та дай мі ся, дівчинонько,
Водиці напiti,
Я допіру зачинаю
До тебе ходити.

Стрітив мене мій миленький
Просто коваленька,
Узяв мене за рученьку:
— Де ідеш, миленька?

А який я файний хлопець,
Ти файна дівчина,
На мні файний ремінь, ремінь,
На тобі крайчина.

Ой моя білявина
Ходила по полю,
Та вна шила-ушивала
Сорочину мою.

Сидить гуцул в полонині,
На сопілку грає,
А гуцулка молоденька
Вівці завертає.

Закувала зозулиця
На дроті, на дроті,
Чому дівки не співають,
Ци їм пір'я в роті?

Ой люблю ся, дівчинонько,
На тебе дивити,
Лиш не смію, дівчинонько,
З тобов говорити.

Ой гіллява калинонька,
Гіллява, гіллява;
Обернися, пригорнися,
Рибочко білява.

Ой піду я попід сад,
Чи не впаде ябко,
Ой чи вийде, чи не вийде
Моє солодятко.

Щоби не ті ріки, ріки,
Та не ті озера,
Ходив би я до дівчини
Щодня і вечера.
А я ріки перепливу,
Озера обійду,
А до свої дівчиноньки
Щовечера прийду.

Ой у полі дві дороги,
Єдна поперечна:
А де ж ми ся зіїдеме,
Рибочко сердечна?

Ой місяцю, місяченьку,
І ти, зоре ясна,
Та світить там по подвір'ю,
Де дівчина красна.

Й а солодка ябліночка
І добре вродила,
Ще солодша дівчинонька
Попід ню ходила.

Ой буде вже коломийки,
Ой буде, ой буде,
Бо вже мене, молодого,
Болить попід груди.

Ой дівчино сіроока,
Ходім до потоку
Та й підемо танцювати —
Толока широка.

А я гаю не рубаю
Через ті осики,
А я вдома не ночую
Через ті музики.

А заграй мі, музиченьку,
З самого сумління,
Дам тютюну ті у люльку
З самого коріння!

Сюда мі ся, товаришу,
Мило подивити,
Відки буде солодятко
Волики гонити.

Пожену я воли пасти
В зелену ліщину,
А сам піду відвідати
Молоду дівчину.

Один бере за рученьку,
Другий за рукав,
А третій стоїть, слъози ллють ся:
Любив та й не взяв.

Ліпше люблю милесеньку,
Та як мамку свою,
Як не бачу її личка,
Ледве ся устою.
Ліпше люблю милесеньку,
Як себе самого,
Бо ж і вона полюбила
Мене молодого.

Не ходи до моря,
В море упадеш,
Не люби чорняву,
З горя пропадеш.
Ходив я до моря,
В море я не впав,
Любив я чорняву,
З горя не пропав.

На горі терниця сама тре,
А до мене дівчина сама йде.
А я тую терницю на гору,
А до себе дівчину пригорну.

Як я їхав коло млина,
Стоїть дівка, як калина,
Я на неї задивився,
В мене возик поломився.

І не спиться, й не лежиться,
І сон мене не бере,
Через тую молодую,
Що насупроти живе.

Недалеко до дівчини —
Через одну межу.
Як не бачу, три дні плачу,
А тиждень відлежу.

Ой я би ся не здрімала,
Хоч би засвітало,
Якби прийшло солодятко
Та й защебетало.

Ой піду я у садок,
Чи не впаде грушка,
Ой чи вийде, чи не вийде
Люба моя душка.

Чи ти знаєш, дівчинонько,
Як ми ся любили,
Як ми одно до другого
Стежечків ходили.
Чи ти знаєш, дівчинонько,
Як ми ся любили,
Та як ми ся одним ябком
На двос ділили.

Ой виїди, моя мила,
Я в садочку стою.
Нема спання, лиш думання,
Мила, за тобою.

У зеленій полонині
Верба ся розвила,
Я баную, білий любку,
Що я тя любила.

Понад лісом я ішла,
Стежечка колюча;
Нещаслива любов
На серці важуча.

Ой чого ж ти, дуб зелений,
Нема вітру — ти шумиш.
Ой чого ти, моє серце,
Нема горя — ти болиш.

Якби знала в річці мул,
Зроду б не купалася,
Якби знала розставання,
Зроду б не влюблялася.

Три дні печі не топила —
І на печі жарко.
Полюбила джигуна —
Покинути жалко.

Ходи, милий, по горі,
А я по долині,
Розірву своє серденько
На дві половини.

Балаласька все грає,
Балаласька бринить,
Балаласька не знає,
За ким серденько болить.

Розкопаймо туя греблю,
Нехай вода лється.
Та й закинємо те кохання,
Нехай розпадеться.
Ой як тяжко, ой як важко,
Греблю розкопати;
А ще й тяжче, а ще й важче
Любов забувати.

Я ходила по току
Та й по рубленому;
Заплакали сірі очі
Та й по любленому.

Сонце сходить я журюся,
А заходить плачу,
Що я свого миленького
Ніде не побачу.

Помутився світ біленький,
Деся поїхав мій миленький,
Деся поїхав та й немає,
Моє серце завмирає.

Полетіли галченята
Та жалісно кричуть,
А дівчатка молоденькі
За хлопцями плачуть.

Як піду я у садочок —
Не співають солов'ї;
Ох, ніхто мене не любить,
Карі оченьки мої.

Сірий кінь, довга грива,
Як йому не жарко?
Мене милий покидав,
Як йому не жалко?

Ой яблучко,
У саду, у саду;
За тобою, мій миленький,
Пропаду, пропаду!

Летить ворон через море,
Сумно так він криче;
А мій милий чорнобривий
За мною деся плаче.

Провалився той місточок,
Що дарив милий платочок,
Всі куточки обходила,
Де я з милим говорила.
Всі куточки обплакала,
Де я з милим балакала.

Ой не плачте ж, карі очі,
Така ваша доля;
Полюбила миленького
При місяці стоя.

Сама граю, сама плачу,
Сама веселюся,
Ніхто горечка не знає,
Що я з милим розстаюся.

Ой лихо, лихо,
Що мені буде,
Кого любила,
Треба забути.

Та було б, та було б не ходити,
Та було б, та було б не любити,
Та було б, та було б і не знати,
Як тяжко тепер забувати.

Ой вітер не віс,
Верби не колише,
Нема мого миленького
І листа не пише.

Ой ох, не дай бог,
Одного любить удвох,
Одна любить обніма,
Друга — слези пролива.

Повій, вітре, повій, буйний,
Відки я жадаю,
Повій з тої сторононьки,
Де я любка маю.

Нема мого миленького,
Нема мої квітки,
Я би єго визирала,
Та не знаю звідки.

А із дуба кора груба,
З явора тоненька,
Нема того, що ми мовив:
— Душко солоденька!

Ой куди ся походжаю,
Крута дорожинка,
Заростає ту дорогу
Колюча тернинка.
Заростає терниночка
Тоті знаємнички,
Що-м не єдні виходила
По них черевички.

Качки жито столочили,
Хто ж го буде жати?
Хлопці личко зцілували,
Хто ж мі схоче взяти?

Ой коби-м ся дочекала
Я свого Микольця,
Я би-м єго заступала
Від вітру, від сонця.
Коби-м я ся дочекала
Свого миленького,
Нігди би-м му не сказала
Слова лихенького.

Ой калинов, білий цвіте,
Цвіток опадає,
Уже ж наша, мій миленький,
Любов пропадає.

Ще калина не пристигла,
Лише попаліла,
Наша любов не пропала,
Лиш ся притаїла.
А як буде калиночка
Ліпше пристигати,
Та ся буде любов наша
Назад повертати.

Ой поїхав мій миленький
До млина, до млина,
А я за ним затужила,
Як мала дитина.

А мій милий, коло рала,
Я за ним плакала,
Щоби єго коло рала
Друга не кохала.
А мій милий коло плуга,
Мені за ним туга,
Щоби єго коло плуга
Не кохала друга.

Ідуть літа, ідуть літа,
Усе сі минає,
Тільки моя щира душа
Вірно тя кохас.
Ой кохас, ой кохас
Та й кохати буде,
Неки лишень моє серце
В мені бити буде.

Коли-м тобі, мій миленький,
Писала писемце,
Як листочок на тополі,
Тремтіло ми серце.

Ти гонорний, ти гонорний,
Я ще гонорніша,
Ти до мене не говориш,—
Я тому радніша.
Ти до мене не говориш,
Бо ті заціміло,
Я до тебе не говорю,
Бо мені не мило.

А бодай ти, мій миленький,
Тогди оженився,
Як у морі на каменю
Тютюн уродився.

Росте зілля на камені,
Широко ся стелить,
А я чую межі люди,
Що любко ся женить...

З високої полонини
Зоря ся підняла;
Чи ти, рибко, не лягала,
Чи ти рано встала?

Та нащо ми ручку даєш,
Коли ня не знаєш,
Та нащо ми на сердечку
Жалю накладаєш?

Ой біла, біла дівко,
Біленького стану,
Хто тя буде цілувати,
Як я перестану?

Ой капуста моя
І розсада моя;
Сяка-така дівчинонька
І досада моя.

В кінці греблі ростуть верби,
Їх вітер гойдає,
Скажи мені, моя мила,
Хто тебе кохає?

— Ой ти, милий, за горою,
А я за другою,
Ци бануєш ти так за мнов,
Як я за тобою?

— Ой баную, моя мила,
Баную, баную,
То не сден деньок зійшов,
Що не полудню.
То не сден деньок зійшов,
Що не обідаю,
Лиш за тебе, моя мила,
Гадочку гадаю.

Ой любив я дівчиноньку,
Як з горіха зерня,
Тепер буду обходити,
Як колюче терня.

Сумна гора без явора
Та й без яворини,
Ще сумніший парубочок
Та без білявини.

Ой не ходи коло води
Білими ногами,
Не уривай мого серця
Чорними бровами.
Ой не ходи коло води,
Нехай тя забуду,
Нехай тебе інший любить,
Я тебе не буду.

Біда ж мені, молодому,
Біда ж мені, біда,
Не кажуть ми та любити
Дівчини в сусіда.
Як в сусіда не любити,
Коли сусід близький,
Та в сусіда гарна дівка,
Та й перелаз низький.

Наречена я багата,
В мене триста трудоднів.
В кого менше, хай не свата,
Бо одержить гарбузів.

Я дівчина бойова,
Такою й зостануся,
Ой і горе тому буде,
Кому я дістануся!

Милий пише у листі:
— Моя ясна зірко,
Повір, серце, ти мені
Будеш люба жінка.

За комбайнера піду,
Бо комбайнера люблю,
Бо комбайнер швидко косить,
По дві тонни хліба возить.

Любим хлопців роботящих,
Іздових і теслярів,
Көли є такі між вами —
Присилайте старостів.

Ой якого коня маю,
На таким поїду,
Якого-м си полюбила,
За такого піду.

За нашими ворітьми
Виросла кропивка,
А я таки заміж піду,
Бо я чорнобривка.

Ой коли б я тепер знала,
Що замужем лихо,
Чесала би-м жовту косу,
Сиділа би-м тихо.
Ой коли б я тепер знала,
Що замужем гаразд,
Кричала би-м на всю хижу:
Віддавайте зараз!

Ой чия ж то черешенька,
Ой чия ж то вишня,
Ой чия ж то дівчинонька
На вулицю вийшла?

Ой хто ж то іде
Чобіточки сяють,
А за тії чобіточки
Мене дома лають.

Ах ви брови чорнявії,
Горе мені з вами,
Як вийду я на вулицю,
Моргайте сами.
Моргайте, киваєте,
Знаєте на кого,
Щоб стояло двадцять п'ять —
То все на одного.

Ой піду, ой піду
Та й поміж осички,
Ой піду я туди,
Де грають музички.

На тім боці, на тім боці
Дуже гарні хлопці,
Мене мати не пускає
В вишитій сорочці.
І сама не знаю,
Що діяти маю,
Чи брести, чи іти,
Сама не вгадаю.

У городі м'ятка,
В саду солов'ятка,
На вулиці гарні хлопці,
Хороші дівчатка.

Ой на горі хатка,
Під горою кладка;
Там грали, виграли
Молоді дівчатка.

Ой на річці на піску
Плавали вутятка,
А на нашому краю
Гарненькі дівчатка.

Я ходила скоком-боком,
Накинула одним оком,
Накинула обома,
Він цілує й обійма.

Як нема мого Івана,
То й вулиця погана.
Як прийшов мій Іван,
Гарно мені, гарно й вам.

Як нема мого Максима,
То й вулиця плаксива,
Як прийшов мій Максим,
Гарно мені, гарно й всім.

Зійшла зірка з підвечірка,
А місяць підбився;
Усі хлопці на вулиці,
А мій запізнився.

Ой мати, моя мати
Заганяє рано спати;
Ой який мені сон,
Коли милий мій прийшов.

Умираю, моя мати,
Вмираю, вмираю:
На постелі крижнем лежу,
На хлопців моргаю.

Я на хуторі була,
Буряки копала,
Не бачила Василя,
Трохи не пропала.
Я умерла та й лежу,
Понесли ховати,
Побачила Василя,
Треба уставати.

Ой піду я на вулицю
Та й стану у ямці;
Не займайте мене, хлопці,
А то скажу мамці.

Милий мій давним-давно
Опускається на дно,
Не тому, що гірше вас,
А тому, що вололаз.

Ой подружко чорноброва,
Мій коханий бойовий;
Про любов він ані слова
Все про метод гніздовий.

Веселіш, музики, грайте,
Потанцюєм залюбки.
Закаблукам лиха дайте,
Щоб бряжчали підківки!

Ой піду, ой піду
У клуб на дозвілля,
Буде там, буде там
Колгоспне весілля.

У зеленому садку
Соловей співає,
Колгосп кращій ланковій
Весілля справляє.

Голова наш, що й казати,
Театральний чоловік.
Новий клуб побудувати
Обіцяє другий рік.

Тихо-тихо шелестить
Ясен коло хати,
Я з ледачим не підуду
Між людьми гуляти.

Хмари в небі попливли,
Дощик накрапає,
А для ледаря в колбуді
Музика не грає.

Чи я тебе прислушав,
Чи сама зів'яла;
Як я тебе прийшов сватать,
А ти відказала.

Свати до мене приїжджали
На сірій кобилі,
Оглянулися назад —
Жениха згубили.

Я корівоньку доїла
Білу, пребілу,
Уже, мати, не видати
Мене заміж силою.

Не йди в свати, бо із хати
Вийдеш хмурий, як гроза,
Буду ледарям давати
Для відчепи гарбуза.

Ци на наших вечорницях
Лавиці тоненькі,
Сидять на них легішки,
Самі молоденькі.

Ой спіймала соловейка,
Посадила на печі,
Прив'язала, приказала,
Соловейку, щечечи!

Ой проведи, матінко, проведи
Вороного кониченька да за поводи,
На ту доріженьку щасливую,
По ту дівчиноньку чорнобривую.

Ой пий, мамо, тую воду,
Що я наносила,
Ой зви, мамо, того зятем,
Що я полюбила!

Сама хату становила,
Сама й висипала;
Сама милого любила,
Сама й висватала.

Не тому подам рученьку,
Хто хвалитися ізвик,
А для того душу всеньку,
Хто на ділі більшовик.

Моя мила бригадиром,
В неї орден золотий;
До дівчини до такої
Треба гідно підійти.

Комсомольця любить
Треба примінитися.
Вже до церкви не ходить,
Богу не молитися.

Ой із домни плавка ллється,
В ковші наливається;
Мій миленький з паровоза
Мені усміхається.

Тече річка невеличка,
В ній водиця чиста,
Мій миленький — бригадир,
А я трактористка.

Трактор оре, трактор сіє,
Трактористові хвала,
А моя душа радіє,
За такі його діла!

Попід гасм кучерявим
Там стежечка в'ється,
До милої трактористки
Серце в мене б'ється.

Ой кувала зозулиця
На новому мості,
А мій любко тракторист
В нашому колгоспі.

Ти, місяцю круглолиций,
І ти, ясна зоре,
Сподобався мені хлопець,
Що трактором оре.

Кажуть люди, що поганий,
А він мені вдався,
Бо він в трактор та у мене
Навік закохався.

Коло річки дві смерічки,
А третя маленька;
Котра робить у колгоспі —
То моя миленька.

Як би мене, мамко,
Хлопці не любили,
Коли мою ланку
В газеті хвалили.

Наші хлопці кучеряві,
Як у полі ясени,
Ой як ввійдуть всі до клубу
Так і сяють ордени.

А мій милий у колгоспі
І оре, і сіє,
Голосочком защебече,
Очима ся сміє.

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА

Буковина в піснях. Упорядники Г. І. Сінченко, В. О. Пасічний, О. С. Романець. Упорядник мелодій Г. Ф. Шевчук. Заг. ред. проф. Р. М. Волкова. Чернівці, Чернівецький державний університет, Чернівецький ОБНТ, 1957.

Гнатюк В. М. Коломийки. Т. 1, 2, 3. «Етнографічний збірник», Львів, 1906, Т. XVII, XVIII, XIX.

Гринченко Б. Д. Этнографические материалы, собранные в Черниговской и соседних с ней губерниях. Т. 3. Песни Чернигов, 1899.

Закарпатські народні пісні. Упорядкування, передмова та примітки З. І. Василенко. Відповід. редактор М. М. Гордійчук. Київ, вид-во АН УРСР, 1962.

Коломийки. Упорядкування, передмова

та примітки О. І. Дея. Львів. Книжково-журнальне вид-во, 1962.

«Народна творчість та етнографія». Орган Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР та Міністерства культури УРСР. Вид-во АН УРСР, з 1964 р. вид-во «Наукова думка».

Радянська пісня. Упорядники А. М. Кінько (тексти і примітки), Л. І. Ященко (потний матеріал). Київ, вид-во «Наукова думка», 1967.

Радянські народні частушки і коломийки. Упорядники А. М. Кінько, В. Г. Хоменко. Заг. ред. акад. М. Т. Рильського. Київ, вид-во АН УРСР, 1953.

Чубинский П. П. Труды этнографическо-статистической экспедиции в Западнорусский край. Т. 5, СПб., 1874.

Эварницкий Д. И. Малороссийские народные песни, собранные в 1878—1905 гг. Екатеринослав, 1906.

*

Рукописні фонди Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського АН УРСР.

Рукописні фонди Центрального будинку народної творчості УРСР.

Рукописні фонди Київського, Харківського, Львівського, Хмельницького, Сумського, Полтавського, Херсонського, Дніпропетровського, Волинського, Черкаського, Кіровоградського, Закарпатського та ін. обласних будинків народної творчості.

*

Рукописний збірник «Сучасна народна поетична творчість Харківщини», зап. студентами Харківського державного університету. Упорядкував В. Н. Кнейчер.

Рукописні матеріали, зап. студентами Вінницького державного педагогічного інституту ім. М. О. Островського. Упорядкувала доц. А. П. Коржунова.

Рукописні матеріали, зап. студентами Житомирського державного педагогічного інституту ім. І. Я. Франка. Упорядкував доц. П. І. Маркушевський.

Рукописні матеріали, зап. студентами Запорізького державного педагогічного інституту. Упорядкував доц. С. І. Бісікало.

Рукописні матеріали, зап. студентами Київського державного університету

ім. Т. Г. Шевченка. Упорядкувала
В. С. Іскра.

Рукописні матеріали, зап. студентами
Київської державної консерваторії ім.
П. І. Чайковського. Упорядкував за-
відувач кабінету народної творчості
В. О. Матвієнко.

Рукописні матеріали, зап. учнями Ста-
робільського педагогічного технікуму
Луганської області. Зберігаються в Цент-
ральному державному архіві літератури
та мистецтва в Москві (ЦГАЛИ).

З М І С Т

Співомовки про кохання. <i>Андрій Кінько</i>	7
Добрий вечір, дівчино!	13
Основні джерела	155

ДОБРЫЙ ВЕЧЕР, ДИВЧИНА!

(На українском языке)

Редактор Л. С. Каширина. Художник І. Д. Принцевський. Художній редактор М. Д. Шаншейн. Технічний редактор Р. Б. Шейнман. Коректор Н. Ф. Домрачова.
БФ 00414. Темплан 1968 р. № 275. Здано на виробництво 25.IV 1968. Підписано до друку 20.VIII 1968 р. Формат 70 × 108 × 1/8. Папір друк. № 1. Умовно-друк. арк. 3,5. Обліково-видавн. арк. 3,46. Тираж 70 000. Зам. № 123. Видавництво «Музична Україна», Київ, Пушкіпська, 32. Книжкова фабрика «Жовтень» Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР, Київ, вул. Артема, 23-а. Ціна 52 коп.

